

LAKSHMI ASHRAMS VENNER

Lone Poulsen, Præstehusene 6, 2620 Albertslund

Telefon 43 96 13 71 – Mail: lone-poulsen@comxnet.dk

Kontonummer: 4434-0003141861

Lakshmi Ashrams hjemmeside: <http://lakshmiashram.dk>

**LAKSHMI ASHRAM NYT
SANCHAR 123**

Februar 2015

Kære venner.

Endnu et år er gået, til vi igen skal samles til den årlige generalforsamling, som plejer at være en hyggelig søndag eftermiddag med nyt fra ashrammen.

Sanchar 123 bringer et uddrag af Marie Thøgers dagbog fra hendes besøg i Lakshmi Ashram i marts 2014. Dette uddrag er et godt oplæg til generalforsamlingen.

Generalforsamlingen finder sted **søndag d. 15 marts 2015 kl. 14** på Vestervangskolen som sædvanlig. Indkaldelse udsendes sammen med Sanchar.

Regnskabet for 2014 er også med. Det ser fint ud takket være store donationer fra Spejdernes Genbrug i Farum og Dansk El-Forbund Københavnsafdelingen. **STOR TAK** til dem.

Det koster 1725 kr. for et sponsorship og 75 kr. i kontingent = 1800 kr. Nogle sender et årligt sponsorship, og andre fordeler beløbet henover året. Derfor sættes 75 kr. ind på administrationskontoen første gang på året, hvor der indgår penge. Dette gælder også for dem, som sender ukonditionerede beløb. Dvs. at alle betaler det samme for at være medlem og modtage Sanchar.

Overskydende penge fra administrationskontoen bliver sendt til Lakshmi Ashram.

Tak for alle bidrag, store som små. Bidrag, der ikke er øremærkede, bruges til undervisningsmidler, studieture, uddannelse og meget andet.

Mange hilsener

Lone Poulsen

Foreningen sparer porto, hvis der er flere, der vil være tilfredse med at modtage en mail med Sanchar, som også kan ses på hjemmesiden. Hvis I vil modtage beskeden på mail i stedet for at modtage et brev, så vær venlig at sende jeres mail-adresse til: lone-poulsen@comxnet.dk

SANCHAR 123

Fra Marie Thøgers dagbog

Marie Thøger rejste i marts 2014 til Indien sammen med Anne Thøger og Ane Smith. Efter et besøg i bl.a. Dharamsala – Dalai Lamas opholdssted – gik turen videre mod Lakshmi Ashram.

Vi kører gennem Garur til Kausani. Der er små forandringer med butikker i hovedgaden, men købmanden sidder på sin sædvanlige plads og hilser. Stien op er blokeret af en stor lastbil. Det er umuligt at parkere. Vores chauffør er skeptisk. Er vi kørt forkert? Men så kører lastbilen, og Neema kommer i fuld fart ned ad stien. Fra modsat side dukker en flok af de store piger fra ashrammen op. Så er der Namastæ og Velkommen over hele linjen. Chaufføren er forvirret og forbløffet, men begynder dog at tømme bilen. Det meste havner midt på vejen, selv om der er en del trafik. Jeg forsøger at trække det mest sårbare i sikkerhed og ser samtidig Ane i fart mod den butik, der sælger drikkevand. Hun er hjemme!

Så begynder opstigningen. Det er på ingen måde svært at overtale mig til at lade andre tage min bagage, kun paraplyen holder jeg fast i. De kendte våde trapper rundt om første hushjørne går fint. Hvorfor løber vandet her? Så kommer den tørre sti, hvor det er rart at holde sig til muren foran det høje hus med blomsterne. Eneste problem er hvis man møder en ko, der også foretrækker at holde sig til muren. Kort efter skal man skarpt til venstre opad uden trapper eller grene at gribe i. Det kræver balance, især hvis man er træet. Derefter gælder det om at nå det sted, hvor man holder til højre mod det, som nu er Pooran og Rekhas hus. Netop der kan man se sneen. På det sted ville det være rart at sidde lidt, men hvordan kommer man så op igen? Til sidst bliver stien vandret og uden problemer.

De første børnestemmer høres allerede fra gårdspladsen foran skolebygningerne og, der i den gammelkendte verden kommer Hansi – "big lady" – hurtigt hen imod os. Så følger sidste etape op til den gamle ashram. Trapperne og stien er absolut i orden, men der er kun tænkt på gelænder lige omkring selve ældrehuset. Det ser let ud, men nu gælder det om ikke at overvurdere sin egen balance. Her kan man falde dybt, og der skulle nødtigt ske uheld. Heldigvis er der støttende hænder overalt.

Endelig – der ligger Saralas ashram – nybygget, som den har set ud siden Radhas 75 års fødselsdag i oktober 2008. Man har bestemt at overlade mig Radhas rum, som det står med seng, tæpper, familie billeder og dør til badeværelset. Selv er hun i Rajasthan, derfor ses vi næppe på denne tur. Der er også en dør til Basantis rum, hvorfra man kommer ind på kontoret. Anne og Ane får gæsterummet med udgang til den veranda, der vender mod Kosidalen. Under os bor Kanti. I gæstehuset bor i øjeblikket to danske piger.

Lørdag den 5. april. Det er Saralas¹ fødselsdag, og som sædvanlig er Kanti på færde før solen står op, men brænderøg som i tidligere tid mærkes ikke. Det varme vand til bad kommer fra solvarmeanlægget på taget af gæstehuset, og vand til sort kaffe får jeg fra en driftssikker elkedel, som står på det lave bord ved siden af min seng. Omridset af bjergene skimtes gennem disen i nord, mens lyset vokser og spredes fra solen, der står op bag fyrretræerne på bjergryggen i øst. Vi har aftalt at mødes klokken syv ved Saralas Samadi (mindsted), som ligger på en terrasse højere oppe ad bjergsiden. Der er allerede pyntet op med blomster og grønt på det firkantede cementfundament, som bærer gravskriften over Sarala. Lærere, medarbejdere

¹ Sarala Behn – Lakshmi Ashrams grundlægger – 5/4 1901 – 8/7 1982

og de ældste elever dukker op og samles i stilhed på det lille plateau. De fleste har blomster i hånden, og

cementen dækkes efterhånden fuldstændigt i den råkølde morgen.

På jorden foran mindepladen er lagt tæpper og siddemåtter, og så snart alle har fundet en plads, forløber sangen og morgenandagten, som den plejer. Da alt igen er stilhed, rejser Kanti sig, og med sin blide stemme gør hun rede for Saralas livsforløb og hendes virke her på bjergsiden og andre steder i Indien. Hun slutter med mange gode ønsker for ashrammen, og opfordrer alle til at arbejde hårdt, så Gandhis tanker om udvikling for kvinder i hele landet må blive gennemført. Så snart solen når op over fyrretræerne i øst, mærker vi, at det bliver en dejlig varm forårsdag med uhindret udsigt til sneen på Himalaya. En rigtig Lakshmi Ashram dag.

Eftermiddagen bruger vi sammen med elever og medarbejdere i den store sal til sang, dans og beretninger om, hvordan livet var i ashrammen på Saralas tid. Senere følger vi med Neema op til den gamle værkstedsbygning for at se det nye bageri, som er indrettet i et ledigt hus i nærheden. Det var lidt af en oplevelse at se ovnen, der ligner den jeg husker fra min barndom, når Bejste bagte til jul. Det er en stenovn, som fyres varm med trækævler i passende stykker. Når stenvæggene har den rette temperatur, dæmpes bålet, og gløderne fejes ud til siderne for at give plads til brød og boller, derefter lukkes ovndøren. Man skal have erfaring og samtidig udvise stor påpasselighed, hvis brødene skal opnå den rette farve og få en sprød overflade. Det er en ung mand fra Sarkande, som nu bliver uddannet som bager. Tilsyneladende har han et godt håndelag. Hans boller var fremragende, og vi fik et klædefuld med til kaffen næste morgen.

Søndag den 6. april. Det er en fryd at vågne denne morgen. Himlen er uden skyer, og disen dækker dalen. Mod nord har solens første stråle ramt den øverste spids af Trisul, og konturen af den sammenhængende skarpe højderyg af snebjerge mod vest står ganske klart. Træerne i skellet ned mod Anands grund vokser sig stadig større og snupper efterhånden en del af udsynet. Måske kan man se en større del af Trisul fra taget på gæstehuset, som ligger lidt højere. Jeg fornemmer, at alle andre for længst har forladt ashrammen for at gå ned til morgenandagten med børnene. Altså kravler jeg på bare fødder ned ad trappen fra verandaen, går uden stok gennem gruset til gæstehusets trappe, der har et solidt gelænder, og når uden besvær op på taget. Jo, udsigten er meget bedre her! Nu er alle tre toppe af Trisul belyst. Sneen ligger lyserød i begyndelsen. Dette daglige morgenfænomen kræver min fulde opmærksomhed. Enhver tidsfornemmelse forsvinder, indtil jeg opdager at træerne i skellet stadig står i vejen. Bjergmassivet er skjult som bag en vold af tætte grønne kroner, men bladvolden har et svagt sted netop, hvor bjerget er højest. Måske er der et dødt træ, som burde fjernes! Så kunne man se Trisul i hele sin vælde i en ramme af grønt.

Mens dette billede vokser sig fast et sted i min bevidsthed, er Kanti dukket op på taget. Mon hendes øjne på samme måde som mine fanger Trisuls toppe i en beskyttende ramme af trækrone? Jo, og Kanti beskriver Saralas måde at omtale løvskoven på: som bjergenes grønne kappe. Fælder man skoven, dør bjergene. Det er som at skrælle huden af et menneske! Træer skal plantes, ikke fældes. Fjerner du kappen, kommer erosionen! Sandt nok! Det har jeg hørt før. Sarala har også belært mig! Men det træ, som nu står i vejen for den fulde udsigt til sneen, det er allerede dødt. Det ødelægger ikke kappen at fjerne det. Alle ved, at Sarala i sine sidste år følte udsigten til sneen nærmest som en livsbetingelse. Det godtager Kanti, men hvem ejer træet? Har det rødderne på ashrammens jord? Kan pigerne fælde det. Kanti er ikke i tvivl om, hvem der kan klare problemerne. Alt det finder Pooran ud af! og da hun naturligvis har sin telefon ved hånden, kalder hun Pooran, der bor på terrassen nedenunder. Den sag er nu i gode hænder.

Morgenandagten er overstået og samlet omkring os på taget står Anne, Ane, Neema, en tysk pige og de to danske gæster. Jeg er stadig på bare fødder. Cementen er iskold, men der er solvarmt badevand i rørene, så nu gælder det om hurtigt at nå ned af trapperne og få liv i tæerne. Det tager ikke lang tid, før sort kaffe og så godt som nybagte boller er klar på min veranda. Resten af formiddagen bruger jeg til et bad i solvarmt vand i det gamle baderum neden for trappen. Det er jeg mere bekendt med end det nye nær Radhas værelse, og der er masser af vand lige uden for døren. Jeg vasker hår og tøj, hænger på snor og ordner mit rum. Basanti og Kanti kommer og går. Ved frokosttid får jeg en støttende hånd til at gå ned for at spise sammen med børnene. Durga er der og vil vaske min thali. Jeg snakker lidt med pigerne på gårdspladsen, og går så op på kontoret. Her er søndagsstilhed. David sidder på sin sædvanlige plads ved vinduet med solen i ryggen. Han skriver i hånden. Jeg finder en plads ved væggen med udsigt gennem den åbne dør til terrassen oven for trappen. Til venstre sidder som regel Hansi, og til højre plejer Neema at være. Jeg er vist ikke i vejen for nogen og kunne have lyst til at høre om de nye programmer, men David ser ud til at have travlt. Så kommer Hansi som sædvanlig i flyvende fart og dumper ned på puderne til venstre. Hun spørger, om jeg ikke trænger til en ekstra pude! Neema følger efter – mere behersket og med antydning af et smil.

Jeg vover et spørgsmål om mejeriprojektet i Dania. Er ikke rigtig klar over, om det er almindelig arbejdsdag, eller der er tid til søndagsnak? Spørger så forsigtig om egnen derude, hvor uldarbejdet foregik, hvor børnehaverne begyndte, om udsalgene i Panaunaula og Sarkande, om Krishnas arbejde i samme område med Mahila Haat, og hvilke problemer der nu trænger sig på. Hvordan hænger det hele sammen, efter at Pushpa blev taget hjem derudefra? Så kommer der gang i snakken. Ordene flyger omkring mig – hindi og

engelsk i flæng. Da jeg kender en del af historien fra artikler i Sanchar, er jeg i stand til ganske godt at følge med. David samler sine papirer og fortrækker til rummet bag forhænget, hvor han har en computer stående. Nu og da kommer en bemærkning derinde fra. Der synes at være enighed om, at min tid denne gang er for kort til en tur til Dania! Måske er det heller ikke så vigtigt. Jeg kender området og landsbyerne, og kan let forestille mig, hvad det kan betyde for en bondekone at blive i stand til at tjene egne penge og på den måde få hånd i hanke med familiens økonomi. Hansi fortæller dog historien, der begyndte for en halv snes år siden, da Tata Koncernen som sponsor gik ind i den bevægelse, der er kendt som "Løft til Himalaya". Dengang drejede det sig om at skaffe drikkevand til en enkelt landsby. Nu er målet et andet. Man forsøger at få kvinder til at arbejde sammen i selvhjælpsgrupper. Helt naturligt har Lakshmi Ashram deltaget i det arbejde, som nu har udviklet sig til en bevægelse, der hjælper landsbykvinder til at oprette andelsmejerier. På grund af årelangt kendskab til Dhauladevi blok, hvor Dania er hovedbyen har et team fra Lakshmi Ashram deltaget derude, og den 16. september 2013 var Neema og David med til åbning af det første mejeri i området. Projektet skal i alle faser drives af kvinder. Det er kvinder i de små landsbyer, der skal samle og levere mælken og dem der skal modtage og administrere pengene. De fremstillede produkter vil blive frisk mælk, hytteost og yoghurt til salg i Dania, og alt skal foregå på andelsbasis. Det minder fuldstændig om arbejdet omkring andelsmejeriet i min barndoms landsby i Himmerland, og her skal det drives af kvinder! Tænk engang, om andelstanken som en bevægelse mellem kvinder kunne give det løft, som kvinder i bjergene har behov for.

Men hvad er der sket i Kausani, turistbyen under os, i løbet af de sidste halvandet år? Naturligvis er åbningen af det nye museum for Sarala en stor begivenhed, fordi det ligger så centralt og åbent midt i hele turiststrømmen. Men måske er jeg endnu mere interesseret i smertensbarnet, den gamle værkstedbygning under Anasakti Ashram! Får jeg mon lov at klatre lidt rundt i den? Kan jeg selv vove mig ned ad stien til købmanden! Neema erklærer ret ophidset nej, absolut nej. Mit besøg i Kausani er nøje planlagt til afrejsedagen. Ingen forestiller sig, at jeg går ned alene!

Præcist klokken 14 er der medarbejdermøde i computerrummet. Jeg samler puder og stabler dem i et hjørne tilstrækkelig højt, så jeg kan sidde ned uden at folde knæene unødigt sammen. Det er praktisk, at kunne rejse sig igen uden hjælp. Minutterne går, mens kredsen vokser rummet rundt. Næsten præcist er vi 18 kvinder og 1 mand – David. Neema aflægger beretning, og så går snak og diskussion over stok og sten i tre og en halv time uden pause, uden tuls, uden kaffe! Kun David går ud nu og da, måske for at tage et glas vand. Naturligvis forstår jeg ikke detaljer, men det føles ikke særlig svært at følge hovedpunkterne: løvtræer, skov, natur, vand, skole, køkken, erosion, kvinder, landsby, undervisning, kontor! Hver person har sit ansvarsområde, og de fleste har samtidig en mening om helheden. Ingen sløver helt hen.

Solen står i vest, da mødet slutter, og sammen med Neema, Pushpa, Kanti, Basanti og Hansi går jeg mod LA. I gården møder vi Anne og Ane, som er kommet hjem fra Kausani. Sammen følges vi op ad trapperne og bliver inviteret indenfor, da vi når ældrehuset. Det er Pushpa, som er værtinde. Hendes glæde over at kunne sige velkommen i det nye hjem er overvældende. Neema og Basanti forsvinder straks ud i køkkenet, og så bliver der serveret sort kaffe, tuls og kiks i opholdsstuen. Der er siddeplads på sengen og andre steder. Der er familie billeder på væggene og indbyggede skabe med hylder til tøj. Der er en dør til et

udmærket toilet og vaskerum, og fra en bred terrasse udenfor er der udsigt mod øst, hvor Gurkaborgen ligger, og mod vest til Kosidalen. Neema bor i en tilsvarende lejlighed i huset. Det er vældig praktisk for hende at være tæt på kontor, sovesale og børn døgnet rundt. Byggeriet ser ud til at være virkelig gedigent og praktisk gennemført. Efter sigende med hjælp fra Pooran.

For mit vedkommende sluttede dagen med, at Anne og Ane fulgte mig op til Lakshmi Ashram, og derefter gik de ned igen til aftenandagt og mad. Ved den lejlighed uddelte de et antal små solcellelamper², som de havde bragt med fra Danmark. De gule sole har smukt design, og en del af indkøbsprisen går til udviklingsarbejde i Afrika. De leverer et uventet stærkt og konstant lys. Naturligvis vakte de stor nysgerrighed og begejstring hos alle både voksne og børn i ashrammen. Håber de kommer til at gøre varig gavn.

Mandag den 7. april. Der er ikke nogen rigtig solopgang at se. Skyerne ligger tæt om bjergene. Vejret lurer! Så kommer et enkelt lyn, som tegner grene i skyerne. Minutter senere følger en fjern rumlen. Desværre kan vi nok ikke vente et rigtigt tordenvejr i første uge af april. Normalt skulle monsunen være her i begyndelsen af juni, men måske er vejret ligeså unormalt i Himalaya som andre steder på kloden! Det regner. Dråberne høres på taget over verandaen, men byggen er kort. Det er tid til sort kaffe og boller. Morgenkaffe og blødt brød i Saralas Ashram, hvem kunne have forestillet sig det i 1960! Mon eleverne vil acceptere brødet, hvis det skal spises i stedet for chapati? Muligvis kan det blive en populær salgsvare.

Denne formiddag har jeg en aftale med Basanti. Hun vil fortælle om det arbejde, hun gennemfører med kvinderne i landsbyerne. I Indien siger loven nu, at kvinder skal være repræsenteret i landsbyernes styre på lige fod med mænd. Det kræver naturligvis en vis viden eller uddannelse for på fornuftig vis at kunne tage del i det arbejde. Kvinderne skal oplyses om deres rettigheder, men de skal først og fremmest inspireres til at få mod og selvtillid nok til at stå offentlig frem, og det er en vanskelig opgave. Undervisningen af pigerne i Lakshmi Ashram har daglig tiltag, der skal give dem selvtillid, men kvinder i landsbyerne, hvoraf mange ikke kan læse nok til at forstå en overskrift i en avis eller skrive adressen på en konvolut, de er klart ringere stillet. De behøver hjælp og støtte for at få mod og selvtillid nok til at tage offentlig del i landsbyens problemer. Basanti, som selv er kommet fra en landsby, har stor erfaring i kvindernes hverdagsliv og tænkemåde. Gennem årene har hun fulgt Radha i utallige vandringer langs floderne til afsides landsbyer, hvor kvinder har levet deres hele liv komplet isoleret fra den øvrige verden og enhver udvikling. Hun ved, hvordan man opnår deres tillid, og hun har styrken til at få dem til at lytte til nye tanker.

Det bliver en livlig formiddag på Saralas veranda. Basanti fortæller med støtte fra Kanti om at organisere grupper, om at gå fra landsby til landsby med plakater, mens man råber slagord og bruger talekor for at gøre opmærksom på, at noget nyt er på vej. Hun har en kittel, hvor der på ryggen er malet et opråb i grelle farver, der drejer sig om at bevare naturen, og hun har papirruller på en stang, som viser meningen med at passe godt på træerne. Den slags kan bruges, hvis hun er sammen med en flok, der ønsker at hjælpe hende

² Lygten er fremstillet af Olaf Eliasson og Frederik Ottesen

med at bringe budskabet ud. Men det daglige arbejde er anderledes. Hver morgen tidlig går hun ud for at opsøge en landsby. Er der en gruppe kvinder, som venter, kan hun samle dem om det emne, hun har forberedt, men er de muligvis mod deres vilje blevet optaget af pligter i familien, må hun opgive og udsætte! Det betyder lange nytteløse vandringer. Er hun så heldig at finde en kvinde i landsbyen, der før har været i berøring med skoleundervisning, kan det derimod blive en stor hjælp til at få et arbejde i gang. Måske kan hun danne en gruppe. Kvinder i bjergene har brug for hinanden. Tænk hvis der i hver landsby var en kvinde uddannet i Lakshmi Ashram. Det ville give et løft til Himalaya, men det er en drøm. Hverdagen er anderledes. Hver morgen ved solopgang går Basanti til landsbyen og det er sjældent hun kommer hjem, før det mørkner.

Det er frokosttid. Vi pakker sammen på verandaen. Jeg dovner og snakker lidt med Neema om dagen i morgen. Som så ofte før bruger jeg eftermiddagen til at fundere over Gandhibevægelsens plads i det moderne Indien. Jeg går ikke til aftensang. Det er for besværligt, op og ned ad trapper uden gelænder. Saralas veranda er et mere sikkert sted, desuden har Basanti aftvunget mig et løfte om, at det skal være fra gårdspladsen, jeg forlader ashrammen i morgen. Det er stedet, hvor man siger farvel før en lang rejse.

Tirsdag den 8. april. Det er sidste dag i Lakshmi Ashram. Kanti skal tidligt af sted for sammen med sin klasse at besøge en af skolens venner i militærlejren på den modsatte bjergside. Det er en vandring på over en time. Jeg er tvunget til at pakke. Min bagage skal være klar til at bæres ned klokken 9. Det har været et rart og indholdsrigt ophold, og det bliver vemodigt og svært at hilse farvel til dem alle sammen på gårdspladsen. Det er en fin morgen, hvor hele Himalayakæden er synlig. På modsat side af dalen ligger Anasakti Ashram, som den også lå i Saralas tid. Der tilbragte Gandhi 10 dage i 1929, før Sarala endnu havde truffet ham, og der gik over 10 år, før han af helbredsgrunde sendte hende til bjergene for at arbejde. Efter befrielsen fik delstatens mindefond for Gandhi overladt både Anasakti Ashram og jorden den ligger på. Denne fond overlod for 40 år siden en byggegrund til Lakshmi Ashram. Det var nyttigt, fordi grunden lå ved en kørevej og gav mulighed for aktiviteter, som Sarala på sin bjergtop aldrig havde kunnet udnytte. På det tidspunkt havde Radha overtaget arbejdet heroppe, og efter mange overvejelser blev det besluttet, at Lakshmi Ashram skulle bygge et mindre værksted nede ved vejen. Byggeriet blev muligt, fordi en privat gruppe i England viste interesse for et forsøg med at udvikle en bedre spinderok end den traditionelle Gandhi Charka, men forsøget løb ind i vanskeligheder, og Lakshmi Ashram besluttede sig for at finde andre muligheder for at hjælpe landsbyerne.

Gennem Puraskar, Radhas svoger, fik man venner i Danmark. Disse venner Inger Marie og Svend Otto lagde grunden til den kreds, som fik navnet Lakshmi Ashrams Venner. En eftersårsaften i begyndelsen af halvfjerdserne trommede Inger Marie en flok Lionsfolk sammen Farum til et billedforedrag om pigeskolen der langt oppe i Himalaya. Værkstedet ved kørevejen i Kausani blev i de kommende år, med økonomisk hjælp fra Lionsklubber i Danmark sammen med en kæmpe arbejdsindsats fra medarbejdere og elever i Lakshmi Ashram, udvidet voldsomt. Byggeriet voksede sig højt ved knopskydning, når nye ideer krævede plads blev der bygget måske uden gennemtænkt planlægning. I flere år summede rummene af aktivitet, som beskrevet i mange Sanchar, senest meget udførligt af David Hopkins i Sanchar 119. I de seneste år har adskillige rum desværre stået ubrugte, fordi nutiden har nye behov. Det er nødvendigt med nye ideer, derfor er jeg spændt på at se, hvad der er sket med den gamle værkstedsbygning nede ved kørevejen.

Henimod klokken 10 vinker jeg farvel ved lågen og lukker den omhyggeligt efter mig. Anne og Ane er foran. Neema er ved siden af mig og holder skarpt øje med, om jeg går sikkert på stien. Det er nu ikke nødvendigt.

Jeg kender jo de steder, hvor man kan snuble, og hvor man kan glide. Ved foden af trappen holder Pooran med bilen. At køre op gennem Kausani tager kun få minutter, så drejer vi skarpt til venstre mod Anasakti Ashram, og der ligger det nye museum. Sarala Devi Museum. Det står printet med skarpe sorte bogstaver på en kridhvid væg. Døren er åben, og vi kommer ind i et stort, venligt lyst rum. Der er Saralas liv i billeder omhyggeligt anbragt på væggene i rigtig rækkefølge lokalet rundt. Det giver en klar skildring af, hvordan Katharine Mary Heilemann gennem 50 år i Indien blev til Sarala Devi, frihedskæmper og en af Mahatma Gandhis bedste venner og medarbejdere. Jeg har let ved at forestille mig, hvad det har kostet Neema af tid og kræfter at samle hele dette materiale fra England og fra fjerne steder i Indien. Neema følger mig tavs hele vejen rundt med det lille smil som siger: Det er vist blevet godt. Forklaringen giver sig selv! Flere ord er unødvendige, og jeg må give hende ret. Hun har nået sit mål: Lad Sarala Devi blive kendt som inspiration til moderne indere. Døren er åben, når de nu kommer her i flok for at se sneen. Døren er åben!

Det nye museum klynger sig til den del af den gamle værkstedsbygning, som stadig bruges. Forbindelsen er en ny udvendig trappe. Den er hel regulær, så jeg uden hjælp kan nå op på den terrasse, hvorfra man har udsigt over Kausani by til Lakshmi Ashram. Her er sket store ting. Lakshmi Ashram samarbejder med en NGO, som arbejder i egnen omkring Nanital, og en kreds af socialt interesserede som arbejder for at skabe centre, der vil skaffe "Beskæftigelse til Landdistrikterne", navnet er B2R. Lakshmi Ashram håber ad den vej at bringe liv i den gamle værkstedsbygning. Der har været mange og lange forhandlinger, som kan være svære at forstå, men hele forløbet har David Hopkins gjort fint rede for på sidste i Sanchar 119.

Resultatet ser vi her. Hele øverste etage af den gamle bygning er væk, og i stedet er kommet et stort lyst og luftigt lokale, der i øjeblikket er fyldt med en gruppe unge mennesker fra omegnen af Kausani. De sidder ved borde med hver sin computer og arbejder ivrigt. Instruktøren er en moderne udseende muligvis midaldrende kvinde, som kommer fra Hyderabad i lavlandet. Hun er ansat af B2R og bor i Kausani, så længe hun arbejder her. Det nye lokale tilhører Lakshmi Ashram, som i hovedsagen har foretaget ombygningen.

Det glæder naturligvis mig at høre, at det er Spejdernes Genbrug i Farum, der har været med til økonomisk at gøre byggeriet muligt. Måske vil B2R centret trække nye aktiviteter til, så den gamle værkstedsbygning igen summer af liv, mens egnens unge samles til for at få en uddannelse. Det kan vel også tænkes, at enkelte piger fra Lakshmi Ashram kunne fortsætte her, i stedet for nødvendigvis at søge mod lavlandet for videre uddannelse.

Vi har stadig til gode at se rummet nedenunder, hvor bibliotekets muligheder bliver væsentlig forbedret. Mange indvendige vægge er fjernet, så der nu er et stort åbent rum, som virkelig giver plads til folk fra en hel landsby. Det drejer sig så om at få bøgerne anbragt rigtigt. De gamle filosofiske bøger fra Saralas tid, børnebøger gamle og nye. Bøger på hindi og bøger på engelsk. Bøgerne om skoven og om floderne. De nye miljøbøger, men også bøger om kulturen. Vi traf en bibliotekar fra Bageshwar, som skulle ansættes i biblioteket, mens hylde, skabe, borde, bænke, alt udstyret sorteres under Pooran. Der er han den absolutte idemand.

For mig blev dette besøg i Lakshmi Ashram mindeværdigt. Det er svært at forklare, men jeg fornemmer en summende puls fra gårdspladsen deroppe og langt ud i landsbyerne.

Det er frokosttid. Neema inviterer på mad i en turistrestaurant under et stråtag med udsigt til sneen. Maden er udmærket. Det tog lidt tid at forberede den. Et par timer senere kører Pooran os mod Simkholi. Neema tager med.